

До Министерски съвет

за Портала за обществени консултации

Становище с предложение

по Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за заплащането на правната помощ, приета с Постановление № 4 на Министерския съвет от 2006 г.

от Съюз на одиторите от Сметната палата, с адрес:
гр. София, ул. "Банско шосе" № 13,
представяван от Ангел Иванов Ангелов

Дами и господа,

На основание чл. 26, ал. 2 и в срока по ал. 4 от ЗНА, излагаме нашето принципно и концептуално *становище със съответното предложение*.

Статутът на адвокатурата е регламентиран от конституционния законодател с чл. 134, ал. 1. Квалифицираната правна помощ по защитата на правата и законните интереси на гражданите и юридическите лица се осъществява само от адвокатурата и по ред зададен от конституционния законодател със закона за адвокатурата. В този контекст и смисъл законът за адвокатурата като *конституционен* се ползва с **примат** при регламентация на дейностите на адвокатурата в т.ч. и най-вече при заплащането на правна помощ /чл. 36 от ЗА/. Независимо от контрагента, пък бил този платец и държавата, която чрез БНБ е емитент на пари /чл. 25 във вр. с чл. 1 от ЗБНБ/.

Изключителното право на БНБ по чл. 25 от ЗБНБ е върховен израз на държавния суверенитет във вр. с чл. 1 от основния закон.

Със закона за правната помощ държавата се задължава да финансира правната помощ на физически лица в определени случаи и със закон /чл. 2 във вр. с чл. 5/.

Предлаганото изменение и допълнение е на подзаконов нормативен акт, който изцяло и изначално не съответства на основни конституционни положения, доразвити в закона за адвокатурата. Отделно от тези колизии, НЗПП е приета, и е в противоречие с принципни постановки на закона за нормативните актове, който нормативен акт регламентира на законово ниво легиспруденцията.

По същество:

1. Статутът на адвокатурата /с адвокатите/ е регламентивно зададен в главата за съдебната власт, от което също така следва, че е извън властта на изпълнителната такава да задава оценъчно посредством акт на МС /ПМС/ - стойности на адвокатски услуги;

2. Предходното като категоричен правен извод се следва и извлича от семантиката на чл. 134 във вр. с чл. 1, ал. 1 от основния закон. Единствените правомощия на МС и всяко ОНС в насока финансиране на правната помощ от държавата са по изготвяне, внасяне, приемане, изпълнение и отчитане на държавния бюджет, но не и по определяне на цени на услуги, в т.ч. такива осъществявани от свободната, независима и самоуправляваща се българска адвокатура. Остойносттаването на правната помощ заплащана от държавата, съгласно конституционноправните постановки, може и следва да бъде само и единствено договорно и при зачитане волята на адвокатите за това - в лицето на предвидените със ЗА техни органи. Като пример за правна регламентация на правната помощ заплащана от държавата към ЮЛ по ЗА (т.е. ВАДВС и АК) може най-общо да служи регламента по чл. 4а от ЗЗО;

3. Законът за нормативните актове забранява (чл. 10, ал. 1) едни и същи обществени отношения по заплащане на услуги (адвокатска помощ) да се уреждат с две наредби. Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения е делегирано законодателство въз основа на конституционно предвиден закон - за разлика от закона за правната помощ. С подложените на обществено обсъждане изменения и допълнения в този НА несъответстващ на основни конституционноправни положения, при никакви обстоятелства и в никакъв случай, няма да се гарантира ефективната правна помощ на ФЛ, съгласно чл. 3 от ЗПП. Освен това с наложения финансов таван *наредбата за заплащането на правната помощ* остойносттава едностранно, самоволно и недопустимо адвокатски дейности в изключителен прерогатив и патримониум на свободната, независима и самоуправляваща се адвокатура;

4. Нормативният акт, чието изменение и допълнение е подложено на обществено обсъждане, е приет без задължителното *ex lege* обществено обсъждане, което безспорно се установява от заключителната разпоредба на ПМС № 4 от 6.01.2006 г. На НЗПП е дадена обратна сила в нарушение на чл. 14, ал. 2 от ЗНА.

Предвид изложеното предлагаме, а и се налага, МС да отмени НЗПП, както и да предложи изцяло нов Закон за правната помощ, който да отговаря на изискванията на Конституцията и да е в синхрон, съответствие и хармония с основни конституционноправни начала и принципи в легиспруденцията, вкл. и с ЗА.

Предвид изложеното се налага ликвидацията на Националното бюро за правна помощ, като паразитираща структура на сметката на данъкоплатците и ощетяваща труда на адвокатите. Нужните за ефективната правна помощ на социалнослабите граждани средства са налични и се намират в разходната част на държавния бюджет - те са тези по сметките на МП за НБПП и за т.нар. държавни съдебни изпълнители. Подържането на последните, при наличието на ЧСИ, е бюджетен лукс. ЧСИ изпълняват същите публични функции както и ДСИ, и по примера с нотариусите и нотариалната дейност - просто следва да се ликвидират, т.к. паразитират за сметка на все по-обедняващия и изчезващ български данъкоплатец.

В заключение следва да се отбележи, че подсигуряването на ефективна правна помощ на социалнослабите граждани, посредством конституционно-съобразна и ефикасна правна регламентация /с бюджетните средства за тази цел/ е от фундаментално значение за нормалното обезпечаване и функциониране на системата за национална сигурност. Правосъдието е в основата на държавността, а единственият професионален и демократичен коректив на дейността на органите на съдебната власт е безалтернативно и по силата на своята *изключителност* /чл. 2, ал. 1, изр. 2 от ЗА/ - свободната, независима и самоуправляваща се адвокатура.

Държавен контрол върху присъщата дейност на адвокатурата е просто недопустим /чл. 8, т. 6 във вр. с чл. 7, ал. 2 и чл. 6, ал. 3 от ЗПП/ - въз основа разбиранията на конституционния законодател. На международен форум с върховни представители на германската адвокатура през това лято се изясни (с отсъстващ представител на осъществяващия *ex lege* държавната политика в областта на правната помощ, съгласно чл. 6, ал. 1 от ЗПП), че във Федерална република Германия контрол върху адвокатурата се осъществява единствено от сметните палати. Във ФРГ адвокатурите са и разпоредители с бюджетни средства/кредити. Българският конституционен законодател е ограничил тази

възможност, така че правната помощ заплащана от държавата е възможно да се осъществява единствено и само на договорен принцип, т.е. с участието и в лицето на легитимните органи на адвокатурата.

Ето и защо на основание чл. 18, ал. 1 от ЗНА предлагаме на МС на основание чл. 5, т. 2 от ЗУФСЗНС в един спешен порядък, поради крайната нужда от това, да внесе на вниманието на обикновения законодател един изцяло нов по дух, съдържание и семантика *Закон за правната помощ*, по силата на който да се ликвидират *Националното бюро за правна помощ и т.нар. държавно съдебно изпълнение*.

13.11.2018 г.

Председател:

